

Beleidsuitgangspunten

- Het politieoptreden is gericht op een ordelijk en veilig verloop van de demonstratie. De politie bewaakt de fysieke veiligheid van de demonstranten en omstanders en verleent hulp aan hen die dit behoeven.
- De bij de Grondwet vastgelegde rechten van vrijheid van meningsuiting (artikel 7) en vergadering en betoging (artikel 9) worden erkend, gerespecteerd en gefaciliteerd. Deze rechten zijn echter niet ongelimiteerd.
- De afweging tussen het belang van de vrijheid om te demonstreren enerzijds en eventuele gevolgen daarvan voor het risico op wanordelijkheden, verkeer en de bescherming van de gezondheid anderzijds wordt gemaakt in de driehoek.
- De inzet van de politie is er op gericht gevaar voor het verkeer te voorkomen en de doorstroming van het verkeer op doorgaande wegen te waarborgen. Indien noodzakelijk worden wegen geheel of gedeeltelijk afgesloten.
- De politie draagt zorg voor de handhaving van de openbare orde voor, tijdens en na de demonstratie en houdt toezicht in de directe omgeving van de demonstratie.
- De politie zorgt dat hulpverlenende diensten niet worden belemmerd in hun werk. Calamiteitsroutes moeten vrij blijven.
- Het politieoptreden kenmerkt zich primair door een de-escalerend karakter.
- Het politieoptreden is er tevens op gericht het plegen van strafbare feiten te voorkomen en daar waar nodig op te treden tegen plegers van strafbare feiten.
- Personen die zich schuldig maken aan strafbare feiten worden geverbaliseerd en indien nodig aangehouden. De noodzaak van het politieoptreden wordt afgewogen tegen effect op de (openbare) orde en (eigen) veiligheid. Bij incidenten wordt prioriteit gegeven aan het behoud of herstel van een veilige situatie c.q. de openbare orde boven eventuele strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde.
- Meegebrachte materialen die niet worden getolereerd (benoemd onder de tolerantiegrenzen) worden in beslag genomen.
- Mogelijk strafbare uitspraken van demonstranten en publiek worden ter toetsing voorgelegd aan de officier van justitie.
 - De organisator van de demonstratie is primair verantwoordelijk voor een goed en veilig verloop van de demonstratie. Bij het niet naleven van afspraken zal de organisator door de politie op zijn verantwoordelijkheden gewezen worden.
 - Indien bij de manifestatie een ordedienst ingericht is, is deze ordedienst in beginsel verantwoordelijk dat de demonstratie conform de beginselen van het demonstratierecht verloopt. In dit geval houdt de politie toezicht op de demonstratielocatie en zal interveniëren indien de inzet van de ordedienst niet toereikend is.
 - Indien er een aanwijzing voor een locatie/vak wordt gegeven zal de politie demonstranten verwijzen naar het aangewezen vak. Wanneer demonstranten besluiten te demonstreren op een locatie anders dan de aangewezen locatie en wanneer dit een risico vormt voor de fysieke veiligheid van demonstranten, zal de politie de demonstranten terugverwijzen naar het aangewezen demonstratievak.
 - De deelnemers van de demonstratie dienen zich te houden aan de voorschriften en/of aanwijzingen die door/namens de burgemeester worden gegeven. Bij contactmomenten met de organisator hierover wordt, wanneer de situatie hiertoe aanleiding geeft, het gesprek vastgelegd middels de bodycam. Wanneer de demonstranten zich niet houden aan deze voorschriften en/of aanwijzingen zal door de politie contact worden opgenomen met de burgemeester om het gewenste politieoptreden af te stemmen. Eventueel strafrechtelijk optreden vindt in afstemming en onder gezag van de officier van justitie plaats.
 - Als de gestelde tolerantiegrenzen overschreden worden, treedt de politie in contact met de burgemeester en/of de officier van justitie om het gewenste politieoptreden af te stemmen.
 - De burgemeester kan de demonstranten middels een aanwijzing vragen zich te verplaatsen naar een meer geschikte locatie of tijdstip (o.g.v. art 6 Wom). Mocht hier geen gehoor aan gegeven worden kan de burgemeester de demonstranten de opdracht geven de demonstratie onmiddellijk te beëindigen en uiteen te gaan wanneer dit noodzakelijk is ter voorkoming van wanordelijkheden, in het belang van het verkeer of ter bescherming van de gezondheid (art. 7c Wom). De burgemeester kan eveneens aan de demonstranten de opdracht geven de demonstratie onmiddellijk te beëindigen en uiteen te gaan wanneer er (herhaaldelijk of massaal) in strijd wordt gehandeld met een voorschrift, beperking of aanwijzing.
 - Er wordt van de toezichthoudende politiefunctionarissen specifiek alertheid gevraagd voor activiteiten van groepen of individuen die de veiligheid van deelnemers aan de demonstratie of publiek in gevaar (kunnen) brengen of de demonstratie dreigen te verstoren. In voorkomend geval wordt hier daadkrachtig tegen opgetreden. Dit houdt in dat mensen vroegtijdig uit de anonimiteit gehaald worden en er

vroegtijdig gecontroleerd wordt. Het verstoren van een demonstratie is strafbaar op grond van artikel 143 en artikel 144 Wetboek van Strafrecht.

- In geval van collectieve acties van demonstranten tijdens de demonstratie waardoor wanordelijkheden plaatsvinden of dreigen plaats te vinden en/of de verkeersveiligheid en/of rechtsorde verstoren, zal in overleg worden getreden met de burgemeester over het geven van aanwijzingen danwel de beëindiging van de demonstratie.
- In geval van een (spontane) (tegen)demonstratie is het uitgangspunt om demonstraties te faciliteren. De afweging tussen het belang van de vrijheid om te demonstreren enerzijds en eventuele gevolgen daarvan voor het verkeer, het risico op wanordelijkheden en de bescherming van de gezondheid anderzijds, wordt gemaakt door de burgemeester in overleg met de driehoek.
- Het politieoptreden is erop gericht een vermenging van en confrontaties tussen demonstranten en tegendemonstranten te voorkomen.
- In geval van collectieve acties van demonstranten tijdens de demonstratie die de openbare orde en veiligheid (wanordelijkheden) en/of de verkeersveiligheid en/of rechtsorde verstoren zal in overleg worden getreden met de burgemeester over het geven van aanwijzingen danwel de beëindiging van de demonstratie
- Indien een demonstratie als protestvorm in een niet-openbaar gebouw plaatsvindt, is het allereerst aan de eigenaar van het gebouw om stappen te nemen als dit (op enig moment) onwenselijk is, door de demonstranten te vorderen te vertrekken en (zo nodig) aangifte van lokaal- of huisvredebreuk te doen. De eigenaar heeft in eerste instantie zeggenschap bij een demonstratie in zijn gebouw.
- Wanneer op het terrein (niet openbare plaats) zich wanordelijkheden voordoen of er is gevaar voor de gezondheid, is de burgemeester aan zet en kan de burgemeester de demonstratie beëindigen.
- Bij barricades waardoor een bedrijf niet of onvoldoende bereikbaar is en het bedrijf open is en het aannemelijk is dat daardoor de veiligheid voor personen niet gegarandeerd kan worden, zal de driehoek in overleg treden. Het uitgangspunt hierbij is het wegnemen van de barricade, maar niet eerder dan na overleg en besluit van de lokale driehoek.
- Een beperkte verstoring van het economisch verkeer wordt acceptabel geacht.
- Eventuele tegendemonstranten zullen, indien aan de orde, worden verwezen naar een demonstratievak. Aan de demonstranten worden de spelregels kenbaar gemaakt.
- Een eenmansprotest valt vanwege de betrokkenheid van slechts één persoon niet onder de bescherming van de Wom. Een eenmansprotest valt direct onder de eveneens grondrechtelijk gewaarborgde vrijheid van meningsuiting: iedereen mag zonder voorafgaande kennisgeving zijn mening uiten.
- Pers en journalisten zijn vrij zich te bewegen op de openbare weg en opnamen te maken, bij voorkeur melden zij hun aanwezigheid bij de commandant ter plaatse om de veiligheid te kunnen waarborgen en garanderen.

Tolerantiegrenzen

Uitgaande van de beleidsuitgangspunten is politieoptreden geboden indien er sprake is van feiten, danwel gedragingen of uitingen die aanleiding zijn voor (het ontstaan van) wanordelijkheden of het plegen van strafbare feiten. Niet getolereerd wordt:

- (Openlijk) geweld tegen personen en/of goederen.
- Vernielingen of mishandeling.
- Belemmering van of verzet tegen overheidsoptreden, hulpverleningsdiensten of aanwezige media.
- Geweld of dreiging met geweld (fysiek/verbaal) tegen personen met een publieke taak.
- Het ontstaan van wanordelijkheden voorafgaand aan, tijdens en na afloop van de demonstratie of het creëren van gevaar voor publiek/omstanders.
- Het aanwezig zijn van meerdere personen of groepen waarbij het mogelijk is dat ze tegengestelde belangen hebben en waarbij de vrees voor verstoringen van de openbare orde of gewelddadigheden bestaat. Het politieoptreden richt zich in dit geval primair op het beschermen van personen en verstoring van de openbare orde.
- Het bezit of gebruik van slag-, stoot- en andere wapens. Onder slagwapens worden ook stokken verstaan. Denk daarnaast ook aan: losse stangen, losse pvc-buizen e.d., die redelijkerwijs als wapen kunnen dienen.
- Het met zich meevoeren en tonen van tekens, afbeeldingen en/of uiten van teksten die beledigend, opruiend of discriminerend zijn. Bij aanwezigheid van deze uitingen worden deze ter toetsing aan het OM voorgelegd. Overgaan tot aanhouding gebeurt enkel indien dit omstandigheden dit toelaten en anders zo mogelijk achteraf.
 - met name artikel 137c Sr (groepsbelediging wegens onder meer ras en godsdienst), artikel 137d Sr (aanzetten tot haat, discriminatie en gewelddadig optreden wegens onder meer ras en godsdienst);
 - artikel 137e Sr (kortweg: het openbaren van uitingen in de zin van artikel 137c en 137d Sr);
 - 131 Sr (opruiming) (bijvoorbeeld, roepen van leuzen zoals hamas, hamas).

- Het afsteken en/of gooien van (illegaal) vuurwerk en het gooien van brandbommen, stenen, hout of verf. Ingegrepen wordt direct op het moment dat dit vuurwerk een gevaar vormt voor de politie, omstanders en/of (tegen)demonstranten.
- Het gebruik van drones door particulieren boven aaneengesloten bebouwing (lees: stad of dorp), havens, wegen, industriegebieden en mensenmassa's.
- Een (dreigende) confrontatie tussen verschillende demonstrantengroepen of tussen demonstranten en publiek.
- Het in gevaar brengen en (langdurig) blokkeren of hinderen van het verkeer en/of het openbaar vervoer. De politie-inzet heeft als primair doel om verhindering en/of eventuele blokkades ongedaan te maken.
- In het geval van oponthoud tijdens een dynamische demonstratie (bijv. stilstaan, afwijking looproute)richt de politie-inzet op het in beweging krijgen en houden van de demonstratie.
- Het niet voldoen aan een bevel of vordering.

Aanhoudingsbeleid

De inzet tijdens de demonstratie is primair gericht op het ordentelijk verloop van de demonstratie. De inzet van strafrecht wordt ten opzichte van de demonstratie afgewogen. In het geval van strafbare gedragingen door een individu of enkele personen wordt afhankelijk van de context en operationele keuzes besloten of zichtbaar en direct wordt opgetreden of dat dit later (buiten de demonstratie) gebeurt, in overleg met de officier van justitie.

Gefaseerd karakter politieoptreden

Een eventueel politieoptreden heeft een gefaseerd en gedifferentieerd karakter. Het politieoptreden begint met aanspreken en gedragsbeïnvloeding en heeft op deze wijze zoveel mogelijk een de-escalerende werking. De aanwezige politieambtenaren maken hiertoe actief contact met het publiek. Waar nodig wordt het politieoptreden opgeschaald. De politie probeert hierbij personen te blijven aanspreken op hun gedrag. Steeds wordt getracht weer terug te keren naar de voorgaande fasering.

Het politieoptreden kan worden uitgesteld, indien gevaar voor escalatie aanwezig is of indien door optreden de veiligheid van personeel of derden gevaar loopt. Waar mogelijk wordt hierbij aan de achterkant opgetreden waarbij bij het plegen van meer dan geringe strafbare feiten op een later tijdstip dan het pleegmoment tot aanhouding van de verdachte(n) wordt overgaan, in overleg met de OvJ.

De politie zoekt vooraf contact met de burgemeester indien het opleggen van formele beperkingen wenselijk is en om toestemming te krijgen voor het optreden van de ME. Indien de situatie het niet toelaat om vooraf toestemming te krijgen voor de inzet van de ME, neemt de politie zo snel als mogelijk contact op met de burgemeester.

Lokale gezagsdriehoek

De lokale driehoek heeft de beleidsuitgangspunten en tolerantiegrenzen vastgesteld. Indien nieuwe informatie daartoe aanleiding geeft, zal zo nodig het beleid worden bijgesteld. In geval van onvoorziene situaties dienen alle door de politie gegeven aanwijzingen meteen te worden opgevolgd.